Kulturutskottets betänkande 1985/86:15

om anslag till internationellt kulturellt samarbete (prop. 1985/86:100 bil. 10 delvis)

KrU
1985/86:15

Sammanfattning

Utskottet tillstyrker regeringens förslag till medelsanvisning för internationellt kulturellt samarbete för nästa budgetår. Därmed avstyrks motioner om ökade anslag till Nämnden för svenskt-amerikanskt forskarutbyte och till Unesco.

Företrädaren för vänsterpartiet kommunisterna reserverar sig till förmån för ett ökat bidrag till Unesco.

ÅTTONDE HUVUDTITELN

1. Kulturellt utbyte med utlandet

Regeringen har i proposition 1985/86:100 bilaga 10 (utbildningsdepartementet) under punkt H 1 (s. 532–534) föreslagit riksdagen att till Kulturellt utbyte med utlandet för budgetåret 1986/87 anvisa ett reservationsanslag av 6 288 000 kr.

Motion

I motion 1985/86:Kr297 av Ulla Tillander m. fl. (c, m, fp) yrkas att riksdagen beslutar att till Kulturellt utbyte med utlandet för budgetåret 1986/87 anvisa ett i förhållande till regeringens förslag förhöjt anslag med 71 400 kr. i syfte att förstärka svenskt-amerikanskt forskarutbyte (Fulbright Commission).

Utskottet

Under anslaget anvisas bl. a. medel till Nämnden för svenskt-amerikanskt forskarutbyte (Fulbright Commission). För innevarande budgetår uppgår den anslagspost som avser bidrag till Fulbrightkommissionen till 1 014 000 kr. I budgetpropositionen beräknas att anslagsposten skall ökas med 3 % eller med 30 000 kr. till 1 044 000 kr.

För att förstärka medelstilldelningen till nämnden föreslår motionärerna bakom motion Kr297 (c, m, fp) att riksdagen under anslaget skall anvisa 71 400 kr. utöver regeringens förslag.

Då utskottet förra året behandlade en motion med samma syfte som den nu aktuella uttalade utskottet att utskottet delade motionärernas uppfattning

1 *Riksdagen 1985/86. 13 saml. Nr 15*

om värdet av det internationella kulturutbyte som Fulbrightkommissionen svarar för. Utskottet har fortfarande denna uppfattning. Med hänsyn till budgetläget anser dock utskottet att det inte heller för nästa budgetår är möjligt att förorda en uppräkning av bidraget till kommissionen utöver vad regeringen föreslagit. Utskottet vill i sammanhanget erinra om att en väsentlig ökning av medelsanvisningen till Fulbrightkommissionen skedde för budgetåret 1984/85, vilket innebar att Sverige kom att svara för en större del av bidraget till kommissionens arbete än tidigare. Fortfarande svarar dock Sverige för en betydligt mindre del av kostnaderna för det här aktuella internationella utbytet än motparten USA. Utskottet utgår från att regeringen vid budgetprövningen i framtiden överväger möjligheten att successivt öka den svenska bidragsandelen.

Utskottet hemställer

att riksdagen med bifall till proposition 1985/86:100 och med avslag på motion 1985/86:Kr297 till *Kulturellt utbyte med utlandet* för budgetåret 1986/87 anvisar ett reservationsanslag av 6 288 000 kr.

2. Kostnader för Sveriges medlemskap i Unesco m. m.

Regeringen har under punkt H 2 (s. 534–536) föreslagit riksdagen att till Kostnader för Sveriges medlemskap i Unesco m. m. för budgetåret 1986/87 anvisa ett förslagsanslag av 21 820 000 kr.

Motion

I motion 1985/86:Kr296 av Lars Werner m. fl. (vpk) yrkas att riksdagen till Unesco för budgetåret 1986/87 anslår 5 000 000 kr. utöver vad regeringen föreslagit.

Utskottet

I budgetpropositionen föreslår regeringen att det anvisas 21 820 000 kr. till kostnader för Sveriges medlemskap i Unesco m. m. Huvuddelen av detta belopp avser Sveriges årsbidrag till Unesco. Anslagsberäkningen grundar sig på beräkning av den svenska andelen i Unescos budget, som hösten 1985 fastställdes för tvåårsperioden 1986–1987.

I motion Kr296 (vpk) framhålls att Unescos verksamhet försvårats genom att budgeten till följd av USA:s utträde ur organisationen fått skäras ned med 25 % och att situationen förvärrats ytterligare, sedan även Storbritannien lämnat organisationen. Motionärerna utvecklar närmare behovet av resurser till Unesco. För att bl. a. markera Sveriges vilja att stödja Unesco bör riksdagen anvisa 5 milj. kr. till organisationen utöver vad regeringen föreslagit.

Budgetnedskärningen med 25 % till följd av USA:s utträde genomfördes i förening med en allmän prioritetsgruppering av Unescos arbetsprogram. Riktlinjer antogs för en fortsatt reformering av administrationen och

personalpolitiken i syfte att uppnå en ökad effektivitet. Med hänsyn härtill och i överensstämmelse med vad dåvarande utbildningsministern uttalade i en interpellationsdebatt om inriktningen av Unescos verksamhet i början av förra året (RD 1985:61) bör bortfallet av det amerikanska medlemsbidraget inte kompenseras genom ökade bidrag från de kvarvarande medlemsstaterna. Enighet härom råder också mellan de nordiska regeringarna.

Då det gäller att täcka bortfallet av det brittiska bidraget har utskottet inhämtat att det för närvarande pågår ett beredningsarbete inom Unesco. Organisationens styrelse kommer i maj månad i år att behandla förslag som då framläggs. Genom att det för första gången ingår två ledamöter från de nordiska länderna i styrelsen, nämligen ledamöter från Sverige och Island, har Sverige och Norden fått ökade möjligheter att påverka Unescos framtida utveckling.

Utskottet vill här också nämna att, då det gäller direkta insatser för u-länderna, SIDA beslutat om ökade insatser för uppbyggnad och utveckling av medieverksamheten, bl. a. i fråga om utbildning och anskaffande av utrustning.

Med hänvisning till det anförda tillstyrker utskottet att medel under anslaget anvisas i enlighet med regeringens förslag. Motionen avstyrks således.

Utskottet hemställer

att riksdagen med bifall till proposition 1985/86:100 och med avslag på motion 1985/86:Kr296 till *Kostnader för Sveriges medlemskap i Unesco m. m.* för budgetåret 1986/87 anvisar ett förslagsanslag av 21 820 000 kr.

3. Bidrag till internationella kongresser m. m. i Sverige med flera anslag

Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkterna H 3–H 5 (s. 536–541) och hemställer

1. att riksdagen till *Bidrag till internationella kongresser m. m. i Sverige* för budgetåret 1986/87 anvisar ett reservationsanslag av 630 000 kr.,

2. att riksdagen till *Bidrag till svenska institut i utlandet* för budgetåret 1986/87 anvisar ett anslag av 3 026 000 kr.,

3. att riksdagen till *Bilateralt nordiskt kultursamarbete m. m.* för budgetåret 1986/87 anvisar ett reservationsanslag av 6 667 000 kr.

Stockholm den 11 mars 1986

På kulturutskottets vägnar

Ingrid Sundberg

Närvarande: Ingrid Sundberg (m), Ing-Marie Hansson (s), Maja Bäckström (s), Karl Boo (c), Berit Oscarsson (s), Lars Ahlmark (m), Anders Nilsson (s), Sylvia Pettersson (s), Margareta Mörck (fp), Gunnel Liljegren (m), Erkki Tammenoksa (s), Alexander Chrisopoulos (vpk), Mats O Karlsson (s), Margareta Fogelberg (fp) och Jan Hyttring (c).

Reservation

Kostnader för Sveriges medlemskap i Unesco (punkt 2)

Alexander Chrisopoulos (vpk) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 2 börjar "Budgetnedskärningen med" och på s. 3 slutar "avstyrks således" bort ha följande lydelse:

Utskottet delar motionärernas uppfattning. Som framhålls i motionen är det av största vikt att en organisation som Unesco kan fortsätta sitt viktiga arbete. Tredje världens fattiga behöver inte bara industriell och humanitär hjälp. De behöver också hjälp för att utveckla forskning och utbildning på alla plan. Också stödet för att bibehålla och utveckla egen kultur och aktiviteter i dessa sammanhang är viktigt för den nationella självständigheten och självkänslan.

Sverige bör efter förmåga stödja Unescos kamp för en självständig politik inom dessa viktiga områden. En ökning av det svenska bidraget kan synas marginell men är betydelsefull som exempel och markering av vad Sverige anser i dessa viktiga sammanhang.

I enlighet med det anförda tillstyrker utskottet motionen. Således bör riksdagen anvisa 5 milj. kr. till Unesco utöver vad regeringen föreslagit.

dels att utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

att riksdagen med anledning av proposition 1985/86:100 och med bifall till motion 1985/86:Kr296 till *Kostnader för Sveriges medlemskap i Unesco m. m.* för budgetåret 1986/87 anvisar att förslagsanslag av 26 820 000 kr.

gotab Stockholm 1986 10517